

Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä 16.02.2026

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 16.02.2026

Valtuustoaloite: Kaikki Lahden kaupungin järjestämät tapahtumat, valtuuston tilaisuudet ja seminaarit tulee pitää alkoholittomina KV

3856/00.01.01.03/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

hallintojohtaja Anniina Kovero p. 044 7161 416

Päätös

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitetyksi."

Perusteluosa

Valtuutettu Kalle Aaltonen jätti 1.9.2025 seuraavan valtuustoaloitteen:

"Lahden kaupungilla on tärkeä rooli esimerkin näyttäjänä niin asukkailleen, yhteistyökumppaneilleen kuin koko Suomen kuntakentälle. Kaupungin jokaisessa julkisessa toiminnassa on syytä heijastua vastuullisuus, yhdenvertaisuus ja moderni toimintakulttuuri, joka tukee terveyttä, hyvinvointia ja osallisuutta.

Siksi esitämme, että Lahden kaupunki linjaa jatkossa kaikki omat viralliset tapahtumansa, kuten **valtuuston tilaisuudet, seminaarit, työpajat, virkistystilaisuudet ja muut kaupungin järjestämät tai kustantamat tilaisuudet alkoholittomiksi.**

Perustelut:

1. Esimerkillisyys ja vastuullisuus

- Julkishallinnon toimijoiden tulee toimia yhteiskunnassa suunnannäyttäjinä. Alkoholin tarjoaminen virallisissa tilaisuuksissa ei edusta nykyaikaista, vastuullista ja terveitä elämäntapoja edistävää toimintaa.
- Esimerkin voima vaikuttaa erityisesti nuoriin ja herkempiin väestöryhmiin, joille alkoholin roolia julkisessa elämässä tulisi pikemminkin kyseenalaistaa kuin normalisoida.

2. Yhdenvertaisuus ja inklusiivisuus

- Alkoholin tarjoaminen sulkee ulkopuolelle monet: esimerkiksi uskonnollisista tai kulttuurisista syistä alkoholia välttelevät, toipuvat päihderiippuvaiset, raskaana olevat, alaikäiset harjoittelijat tai työharjoittelussa olevat opiskelijat, sekä ne, jotka eivät yksinkertaisesti halua käyttää alkoholia.
- Alkoholittomat tilaisuudet ovat kaikille turvallisempia ja tasa-arvoisempia osallistua.

3. Työ- ja luottamustoimen rajat säilyvät selkeämpinä

- Alkoholi muuttaa ihmisten käyttäytymistä ja saattaa hämärtää työrooleja, mikä ei ole toivottavaa luottamushenkilö- ja virkatehtävissä.
- Alkoholittomuus edistää tilaisuuksien asiallista ja kunnioittavaa ilmapiiriä ja madaltaa kynnystä osallistua.

4. Hyvinvointi ja mielenterveys

- Alkoholi on merkittävä mielenterveyden riskitekijä ja haitallisen käytön yleistyminen Suomessa on herättänyt kansallista huolta.
- Alkoholiton linja tukee kansanterveyttä ja tuo kaupungin arvojen ja terveyden edistämisen linjausten kanssa yhdenmukaisen viestin.

5. Ekologiset ja taloudelliset perusteet

- Alkoholittomuus tuo säästöjä kaupungin kustannuksiin tilaisuuksia järjestettäessä.
- Samalla se vähentää myös alkoholituotannon aiheuttamia ympäristökuormia.

6. Muutos vastaa yhteiskunnallista kehitystä

- Yhä useammat suomalaiset tekevät tietoisesti alkoholittomia valintoja. Erityisesti nuoremmat ikäluokat kuluttavat alkoholia aiempia sukupolvia vähemmän ja kaipaavat uudenlaista juhlakulttuuria.
- Yrityksissä, korkeakouluissa ja järjestöissä alkoholittomien tilaisuuksien linjaukset yleistyvät nopeasti, ja on aika myös julkisen sektorin olla tässä suunnannäyttäjä.

Yhteenveto:

Lahden kaupungin tulee olla edelläkävijä terveemmän ja yhdenvertaisemman toimintakulttuurin edistämisessä. Tämän aloitteen myötä kaupunki voi näyttää esimerkkiä ja vahvistaa arvojaan käytännön teoilla.

Esitämme, että Lahden kaupunki linjaa jatkossa:

- Kaikki kaupungin omat seminaarit, kokoukset, virkistystilaisuudet ja muut vastaavat tapahtumat alkoholittomiksi.
- Kaupunki ei tarjoa, kustanna tai salli alkoholin tarjoamista virallisissa yhteyksissään tai tilaisuuksissaan.

- Tämä linjaus koskee sekä viranhaltijoita että luottamushenkilöitä.”

Vastine aloitteeseen:

Lahden kaupunki järjestää vuosittain useita erilaisia tilaisuuksia ja tapahtumia, joiden tarkoitus, kohderyhmät ja muodollisuusaste vaihtelevat. Tapahtumia ja tilaisuuksia ovat esimerkiksi viralliset juhlatilaisuudet, sidosryhmätilaisuudet, kulttuuritapahtumat, seminaarit ja kansainväliset vierailut.

Tilaisuuksien tavoitteet liittyvät vieraanvaraisuuteen, kaupungin elinvoiman vahvistamiseen, yhteistyöverkostojen rakentamiseen ja tunnettavuuden edistämiseen. Kaupungin tilaisuuksissa alkoholia tarjoillaan harkitusti. Alkoholitarjoilun kieltä ei huomioisi tilaisuuksien monimuotoisuutta eikä olisi kaikissa tilanteissa tarkoituksenmukainen.

Tilaisuudet, joissa kaupunki toimii isäntänä, ovat osa kaupungin brändin ja vetovoiman rakentamista. Kansainvälisissä edustustilaisuuksissa alkoholin tarjoaminen vieraanvaraisuutena on osa vakiintunutta tapakulttuuria. Lisäksi perinteinen tapaetiketti ohjaa esim. onnittelumaljan tarjoamiseen alkoholilla ja ilman alkoholia.

Kohtuullinen ja harkittu alkoholitarjoilu voi olla osa vieraanvaraisuuden osoittamista silloin, kun se on tilaisuuden tarkoituksen kannalta perusteltua. Alkoholiton vaihtoehto on kaupungin tilaisuuksissa aina saatavilla, tarjoilu on maltillista ja tilaisuuden luonteen mukaista.

Aloitteessa tuodaan esiin, että alkoholitarjoilu voi sulkea ulkopuolelle esimerkiksi uskonnollisista tai kulttuurisista syistä alkoholia välttävien, raskaana olevien, nuorten tai päihderiippuvuudesta toipuvien näkökulmasta. Kaupunki voi lisätä yhdenvertaisuutta ja vastuullisuutta ilman kategorista kieltä mm. lisäämällä alkoholittomien tilaisuuksien määrää, laatimalla tilaisuuksiin tarvittaessa selkeät

ohjeet, varmistamalla alkoholittomien vaihtoehtojen ensisijaisuuden ja huomioimalla osallistujaprofiilin tapauskohtaisesti.

Alkoholien tarjoilun kustannukset Lahden kaupungissa ovat marginaalisia suhteessa kaupungin kokonaisbudjettiin. Täyskielto ei siten toisi merkittäviä taloudellisia säästöjä.

Lahden kaupunki voi vahvistaa vastuullisuutta alkoholien tarjoamisen osalta esimerkiksi:

- laatimalla tilaisuuksiin ohjeistuksia alkoholitarjoilusta,
- lisäämällä alkoholittomien tilaisuuksien määrää,
- rajaamalla alkoholitarjoilun vain tilaisuuksiin, joissa se on perusteltua,
- varmistamalla, että alkoholiton vaihtoehto on aina tarjolla.

Lahden kaupungin vieraanvaraisuusohje on parhaillaan päivitettävänä. Kaupunginjohtaja päättää vieraanvaraisuuden osoittamisesta. Päivitettävän vieraanvaraisuusohjeen mukaan kaupungin vieraanvaraisuutena järjestämällä vastaanotolla voidaan tarjota alkoholiton alkumalja tai kahvitarjoilu.

Johtopäätökset

Aloite sisältää arvokkaita tavoitteita kaupungin tapahtumakulttuurin kehittämiseksi. Kokonaisarvion perusteella kokonaisvaltainen alkoholikielto ei ole kuitenkaan tarkoituksenmukainen. Lahden kaupunki voi vahvistaa vastuullisuutta ja yhdenvertaisuutta vastauksessa esitetyillä tavoilla ilman, että kaikkia kaupungin järjestämiä tilaisuuksia linjataan alkoholittomiksi.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä 16.02.2026

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: -